Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Cijferoverzicht 2020
Programma
Onbeperkt meedoen!

Indicatoren voor de actielijnen en
overkoepelende doelen van het programma

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Inleiding

Dit document presenteert de cijfers voor een set indicatoren waarmee het programma *Onbeperkt meedoen!* gemonitord kan worden. Het ministerie van VWS gebruikt deze indicatorenset voor de jaarlijkse voortgangsrapportage van het programma. In 2019 verscheen het eerste cijferoverzicht. In het cijferoverzicht van 2020 zijn voor zover beschikbaar nieuwe cijfers toegevoegd.

Op 14 juni 2018 is het programma *Onbeperkt meedoen!* van start gegaan, gebaseerd op het VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap. De ambitie van het programma is dat mensen met een beperking meer naar eigen wens en vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving, net als ieder ander. Het hoofddoel is dat mensen met een beperking merkbaar minder drempels gaan tegenkomen die het meedoen in de weg staan. Het programma bestaat onder andere uit zeven actielijnen. Voor iedere actielijn zijn maatregelen uitgewerkt om concrete doelen te bereiken en merkbare verbeteringen te realiseren voor mensen met een beperking.

Om de voortgang van het programma *Onbeperkt meedoen!* te monitoren heeft het RIVM in opdracht van de directie Maatschappelijke Ondersteuning van het ministerie van VWS in mei 2019 een voorstel voor een indicatorenset opgeleverd. In het proces daar naar toe zijn gesprekken gevoerd met de betrokken departementen. Op basis van de voorgestelde indicatorenset van het RIVM hebben de departementen voor de afzonderlijke actielijnen uit het programma een selectie gemaakt van indicatoren. Sommige departementen hebben aanvullend nog indicatoren toegevoegd. De indicatoren in deze set sluiten qua inhoud aan op de thema's uit de actielijnen, maar zijn niet rechtstreeks gekoppeld aan de maatregelen en initiatieven. Daarnaast zijn er diverse maatregelen en initiatieven in de actielijnen waar in deze set geen indicator aan is verbonden. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat niet bij alle maatregelen en initiatieven een meetbare indicator is te formuleren of betrouwbare registraties of peilingen beschikbaar zijn. Voor het cijferoverzicht van 2020 is één indicator vervangen door een nieuwe indicator[1] en zijn er twee nieuwe indicatoren[2] toegevoegd.

Naast de cijfers voor de actielijnen worden ook cijfers gepresenteerd over de voortgang van activiteiten rondom de implementatie van het VN-verdrag Handicap bij gemeenten en bedrijfssectoren. Respectievelijk de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) en VNO-NCW en MKB Nederland hebben deze indicatoren geselecteerd. Het RIVM is daar niet bij betrokken geweest. Tot slot bevat het overzicht cijfers waarmee de overkoepelende doelen van het programma gemonitord kunnen worden. Dit onderdeel is aangeleverd door het Nivel. Voor de verantwoording van de totstandkoming van deze indicatoren verwijzen we naar het rapport Monitoring Onbeperkt meedoen! van het Nivel.

Presentatiewijze

Om in één oogopslag een compleet beeld van alle indicatoren te krijgen, begint dit document met een 'Samenvatting cijferoverzicht' waarin een selectie van de cijfers bij de indicatoren kernachtig staat weergegeven. Op de daaropvolgende pagina's worden de indicatoren per actielijn gepresenteerd. Het document is aanklikbaar om eenvoudig van de ene naar de andere actielijn te kunnen gaan. Per indicator wordt het meest actuele cijfer gepresenteerd. Als het cijfer nieuw is ten opzichte van het overzicht in 2019, wordt dit aangegeven met een icoontje (vinkje). Om inzicht te krijgen in ontwikkelingen in de tijd, worden ook cijfers van eerdere jaren gepresenteerd, voor zover beschikbaar. Waar mogelijk gaat het eerste cijfer over 2015 of 2016, vlak voordat het programma *Onbeperkt meedoen!* van start ging. Omdat met bestaande en beschikbare data gewerkt wordt uit verschillende bronnen, verschillen de meetmomenten per bron. Bij de indicatoren is aangegeven wanneer het verwachte volgende peilmoment is. Waar mogelijk en relevant worden ook

[1] Nieuw: Percentage websites van overheidsinstanties die volledig voldoen aan de toegankelijkheidseisen.
Vervangt: Percentage overheidswebsites waarbij de automatische test op toegankelijkheidscriteria geen foutmelding gaf.
[2] Toegevoegd: Percentage mbo-studenten dat de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor de beperking die de student heeft, (heel) goed vindt.
Cijfer (0-10) dat mensen met een lichamelijke beperking aan hun sportaanbieder geven op de vraag of zij zich op hun gemak voelen.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

één of meerdere referentiewaarden gepresenteerd. Referentiewaarden zijn cijfers waartegen je de indicatoren afzet, zodat de indicatoren betekenis krijgen. Naast de cijfers van eerdere jaren worden in dit document streefcijfers gebruikt als referentiewaarde. Een streefcijfer is een norm of doel waar naar toe wordt gewerkt. Ook worden cijfers over mensen zonder een beperking gebruikt als referentiewaarde. In de figuren wordt dit weergeven met een balkje.

Doel indicatorenset

Met een indicatorenset wordt betekenisvolle informatie in beeld gebracht over de kwaliteit van beleid en geleverde zorg, dienstverlening en ondersteuning in een publiek domein. Indicatoren zijn eenheden (uitgedrukt in een getal, percentage of ratio) die hier aanwijzingen over geven. De uitkomsten van een indicatorenset stellen beleidsmakers of organisaties in staat ontwikkelingen te volgen en sturing te geven aan verbeterprocessen. Met indicatoren kan gemeten worden:

- of wordt voldaan aan de voorwaarden om de gewenste taken te kunnen uitvoeren (goede organisatie, voldoende menskracht en middelen);
- of die taken daadwerkelijk worden uitgevoerd;
- of de uitvoering op een goede wijze gebeurt;
- of deze voldoende effect hebben.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Samenvatting cijferoverzicht (1)

Actielijn

Vervoer	Percentage treinreizigers dat van of naar een toegankelijk station reist	**66%**	Percentage bushaltes dat toegankelijk is voor mensen met een motorische beperking	**45%**	Percentage bushaltes dat toegankelijk is voor mensen met een visuele beperking	**49%**
Werk	Percentage arbeidsgehandicapten (15-64 jaar), dat betaald werk heeft	**38,9%**	Percentage arbeidsgehandicapten (15-64 jaar) behorend tot de beroepsbevolking (werkzaam of werkloos), dat werkloos is	**9,8%**	Aantal banen voor mensen uit de doelgroep banenafspraak	**136.794**
	Percentage arbeidsgehandicapten (15-64 jaar) met arbeidsvermogen, dat betaald werk heeft	**66,3%**	Aantal mensen werkzaam onder de Wet banenafspraak, of op een beschutte werkplek onder de Wsw of de Participatiewet	**167.089**		
Onderwijs	Gemiddelde tevredenheidsscore over communicatie en informatievoorziening vanuit school onder ouders met een kind met een indicatie voor speciale onderwijsvormen (schaal 1-5)	**3,75**	Gemiddelde tevredenheidsscore over communicatie en informatievoorziening vanuit school onder mbo-studenten met een indicatie voor speciale onderwijsvormen of met extra ondersteuning (schaal 1-5)	**3,26**	Percentage mbo-studenten dat de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor de beperking die de student heeft, (heel) goed vindt	**32%**
	Gemiddelde tevredenheidsscore over signalering en feitelijke ondersteuning onder ouders met een kind met een indicatie voor speciale onderwijsvormen (schaal 1-5)	**3,72**	Gemiddelde tevredenheidsscore over signalering en feitelijke ondersteuning onder mbo-studenten met een indicatie voor speciale onderwijsvormen of met extra ondersteuning (schaal 1-5)	**3,41**	Percentage studenten met een functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) dat tevreden is over de voorzieningen die de onderwijsinstelling aanbiedt om het studeren met de betreffende functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) te vergemakkelijken	**47%**
	Gemiddelde tevredenheidsscore over de relatie met school en mate van partnerschap onder ouders met een kind met een indicatie voor speciale onderwijsvormen (schaal 1-5)	**4,23**	Gemiddelde tevredenheidsscore over de relatie met school onder mbo-studenten met een indicatie voor speciale onderwijsvormen of met extra ondersteuning (schaal 1-5)	**3,76**		
Bouwen en wonen	Percentage huishoudens met iemand die moeite heeft met traplopen, waarbij de woonkamer vanaf de straat zonder trappenlopen is te bereiken	**77,4%**	Percentage huishoudens met iemand met een beperking waarvan de referentiepersoon aangaf (zeer) tevreden te zijn met de woning	**81,1%**	Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat aangeeft dat parken en groenvoorzieningen vrijwel altijd toegankelijk zijn	**85%**
	Percentage huishoudens met iemand die moeite heeft met traplopen, waarbij vanuit de woonkamer andere kamers zonder traplopen zijn te bereiken	**61,4%**	Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat aangeeft dat winkels vrijwel altijd toegankelijk zijn	**87%**		
	Percentage huishoudens met iemand met een beperking, dat in de woning een speciale en ook noodzakelijke voorziening heeft	**13,7%**	Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat aangeeft dat openbare gebouwen vrijwel altijd toegankelijk zijn	**82%**		

Samenvatting cijferoverzicht (2)

Actielijn

Participatie en toegankelijkheid	Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat wekelijks sport	**24%**	Percentage stemlokalen in gemeenten die volgens gemeenten zelf toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking	**91%**	Percentage websites van overheidsinstanties dat volledig voldoet aan de toegankelijkheids-eisen	**4%**
	Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat tevreden is met het sport- en beweegaanbod in hun omgeving	**84%**	Percentage stemlokalen dat heel goed toegankelijk is voor mensen met een lichamelijke beperking, van de stemlokalen waarvan gemeenten hebben aangegeven dat ze toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking	**11%**	Percentage overheidswebsites waarvan de beheerder aangaf dat iemand op manage-mentniveau verantwoordelijk is voor de digitale toegankelijkheid van website(s) en mobiele applicatie(s)	**50,2%**
	Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat aangeeft dat verenigings- en sportgebouwen vrijwel altijd toegankelijk zijn	**72%**	Gemiddelde score voor de toegankelijkheid van stemlokalen (alleen voor de stemlokalen die (heel) goed of redelijk toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking) (schaal 1-10)	**8,0**	Aantal deelnemende overheidsorganisaties aan Direct Duidelijk	**45**
	Percentage mensen met een verstandelijke beperking dat aangeeft dat verenigings- en sportgebouwen vrijwel altijd toegankelijk zijn	**77%**	Percentage mensen met een visuele beperking dat het over het geheel genomen (erg) moeilijk vond om te stemmen	**31%**		
Zorg en ondersteuning	Percentage Wmo-gebruikers dat wist dat men gebruik kon maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner	**33%**	Percentage Wmo-gebruikers dat wist waar men moest zijn voor zijn/haar hulpvraag	**76%**	Percentage Wmo-gebruikers dat aangeeft ondersteuning te krijgen die past bij zijn/haar hulpvraag	**83%**
Rijk als organisatie	Aantal banen bij het Rijk (ministeries) voor mensen uit de doelgroep banenafspraak	**1.865**	Percentage aanbestedingen waarbij social return is uitgevraagd via een contractbepaling, van de aanbestedingen waarbij het social return-kader van toepassing is	**48,2%**	Aantal rijksambtenaren dat zich via de website ingeschreven heeft bij de 'Beweging onbeperkte denkers'	**1.221**
Gemeenten	Percentage gemeenten waarin een lokaal inclusieplan wordt gemaakt, waarin de gemeenteraad het plan heeft goedgekeurd of waar een lokaal inclusieplan al wordt uitgevoerd	**60,5%**	Aantal gemeenten dat een manifest Iedereen doet mee! heeft getekend	**58**		
Bedrijfsleven	Aantal brancheorganisaties dat een actieplan toegankelijkheid gereed heeft	**20**				
Overkoepelende doelen	Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat de mogelijkheid heeft om te leven zoals ze willen	**51%**	Percentage mensen met een psychische aandoening dat de mogelijkheid heeft om te leven zoals ze willen	**39%**	Percentage mensen met een psychische aandoening dat het gevoel heeft mee te tellen in de maatschappij	**58%**

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

1. Vervoer

Binnen de actielijn Vervoer is het doel dat reizigers met een beperking steeds meer zelfstandig gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Acties in deze actielijn zijn onder andere meer haltes en stations toegankelijk maken en een grotere gebruiksvriendelijkheid en meer integratie in het doelgroepenvervoer.

Percentage treinreizigers dat van of naar een toegankelijk station reist

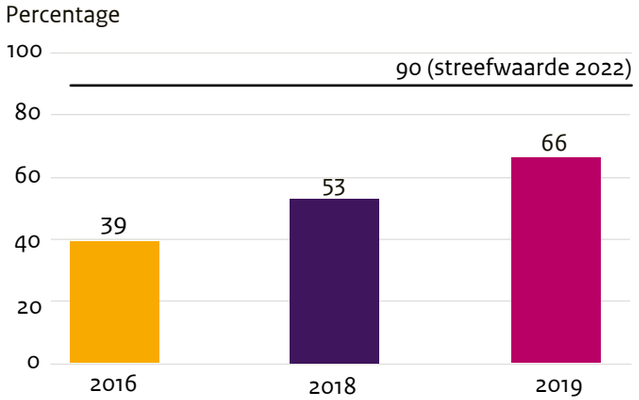

Bron: Prorail. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021; tussentijds opvragen mogelijk)

Toelichting bij de grafiek

- Op basis van criteria wordt vastgesteld of een station toegankelijk is:
  - Perronhoogte 76cm boven spoor;
  - Bereikbare perrons d.m.v. liften en hellingbanen;
  - Kleine maatregelen uitgevoerd zoals het aanbrengen van bewegwijzering in braille en tactiele voelbare informatie op trapleuningen.
- Het cijfer over 2016 gaat over de stand van zaken aan het begin van het jaar, de cijfers over 2018 en 2019 zijn van het einde van het jaar.
- Voor het Programma Toegankelijkheid geldt de tussentijdse doelstelling dat in 2022 dagelijks minimaal 90% van de reizigers van en/of naar een toegankelijk station reist.

Percentage bushaltes dat toegankelijk is voor mensen met een beperking

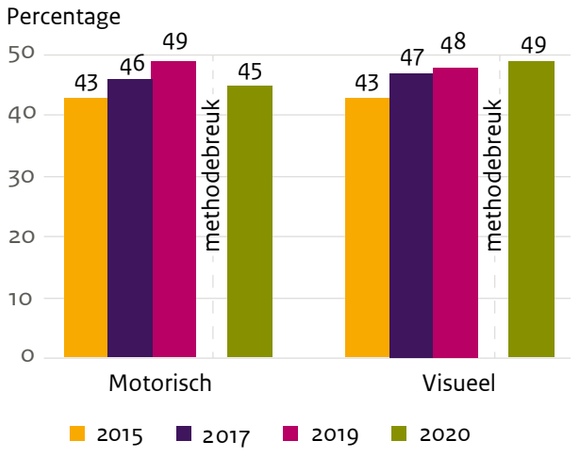

Bron: DOVA/OV-data, Centraal Halte Bestand (CHB). Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Toelichting bij de grafiek op de vorige pagina

- Er is sprake van een methodebreuk: in 2019 heeft een verbeterslag plaatsgevonden op de databestanden bij DOVA/OV-data op basis waarvan de cijfers over de toegankelijkheid van bushaltes zijn berekend. Daarom zijn de cijfers over 2020 niet volledig te vergelijken met de cijfers over de voorgaande jaren.
- De toegankelijkheid van bushaltes wordt getoetst aan de hand van 3 basiscriteria die volgen uit de afspraken over de middelen (€ 87 miljoen) voor de aanpak van bushaltes tussen het (toenmalige) ministerie van Verkeer en Waterstaat en de ov-autoriteiten in 2006:
  - A. Hoogte perron-rand: minimaal 18 cm;
  - B. Breedte perron: uitstap-deur >1,49 meter;
  - C. Geleidelijn aanwezig.
- Haltes die voor mensen met een motorische beperking toegankelijk zijn, voldoen aan (A) de perronhoogte en (B) de perronbreedte bij de uitstapdeur. Voor visuele toegankelijkheid wordt gekeken naar (C) de aanwezigheid van geleidelijnen.
- De drie gehanteerde criteria zijn alleen van toepassing op in gebruik zijnde reguliere bushalten, exclusief halten van buitenlandse buslijnen, bushalten in het buitenland op Nederlandse buslijnen, vraagafhankelijk vervoer-halten en buurtbushalten. Het Centraal Halte Bestand (CHB) kende dit onderscheid tot voor kort niet waardoor mogelijk teveel halten zijn opgenomen in de berekening en de daadwerkelijke percentages hoger kunnen zijn.
- Van een aantal haltes is nog niet (volledig) bekend of ze voldoen aan de eisen. In deze weergave wordt ervan uitgegaan dat deze waarden niet voldoen, waardoor in de praktijk de percentages deels hoger kunnen liggen.

Percentage tramhaltes dat toegankelijk is voor mensen met een beperking

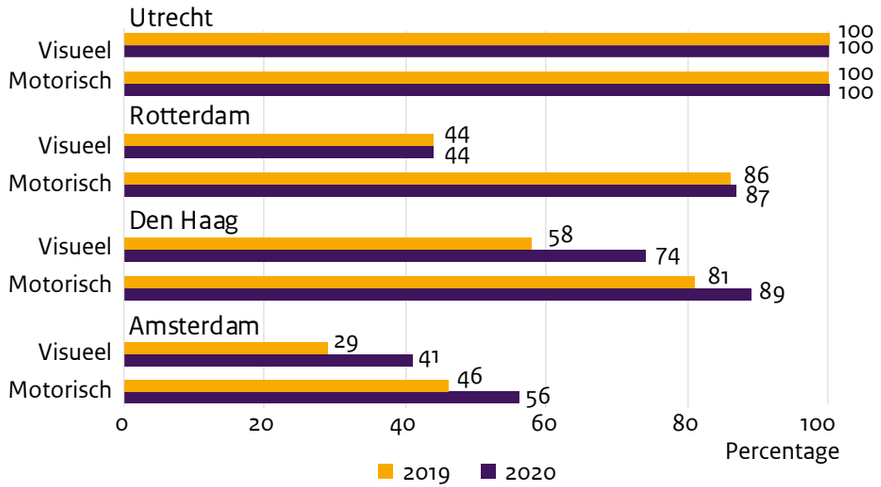

Bron: onderzoek door Stevin Technology Consultants (zie toelichting). Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Toelichting bij de grafiek

De cijfers over toegankelijkheid van tramhaltes komen uit een inventarisatie van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer die gemaakt is door Stevin Technology Consultants. Zij hebben gegevens over de toegankelijkheid van tramhaltes bij verschillende organisaties opgevraagd. Hieronder volgt een beschrijving voor de vier steden.
Amsterdam: gegevens zijn opgevraagd bij de Vervoerregio Amsterdam. De gegevens komen uit het Centraal Haltebestand (CHB). De Vervoerregio Amsterdam heeft aangegeven dat de toegankelijkheid van tramhaltes in het CHB op dezelfde manier beoordeeld is als de toegankelijkheid van bushaltes (zie toelichting bij toegankelijkheid van bushaltes).
Den Haag en Rotterdam: gegevens zijn opgevraagd bij Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Informatie komt uit het CHB. Toegankelijkheid tramhaltes is als volgt vastgesteld: het perron is 30 cm hoog en de uitstap is minimaal 1,5 meter breed (motorische toegankelijkheid) en voorzien van een geleidelijn (visuele toegankelijkheid).
Utrecht: gegevens zijn opgevraagd bij de provincie Utrecht. Toegankelijkheid voor mensen met een motorische beperking houdt hierbij in dat perrons bereikbaar zijn met een rolstoel of rollator en dat er obstakelvrije doorgangen zijn van minimaal 1,5 meter. Toegankelijkheid voor mensen met een visuele beperking is vastgesteld als aanwezigheid van geleidelijnen.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

2. Werk

Binnen de actielijn Werk is het doel om mensen met een arbeidsbeperking meer kansen te geven op een reguliere baan, en zo bij te dragen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Het kabinet bouwt hiermee voort op de lopende inzet voor een inclusieve arbeidsmarkt. Acties in deze actielijn zijn onder meer het stimuleren van de werkgelegenheid, verbeterde werknemers- en werkgeversdienstverlening en een verbeterde verstrekking van werkvoorzieningen.

Percentage arbeidsgehandicapten (15-64 jaar), dat betaald werk heeft

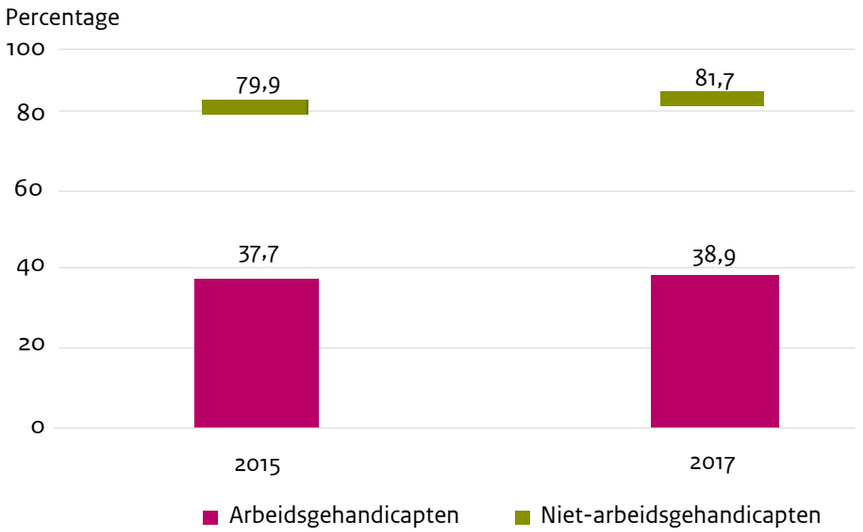

Percentage arbeidsgehandicapten (15-64 jaar) met arbeidsvermogen, dat betaald werk heeft

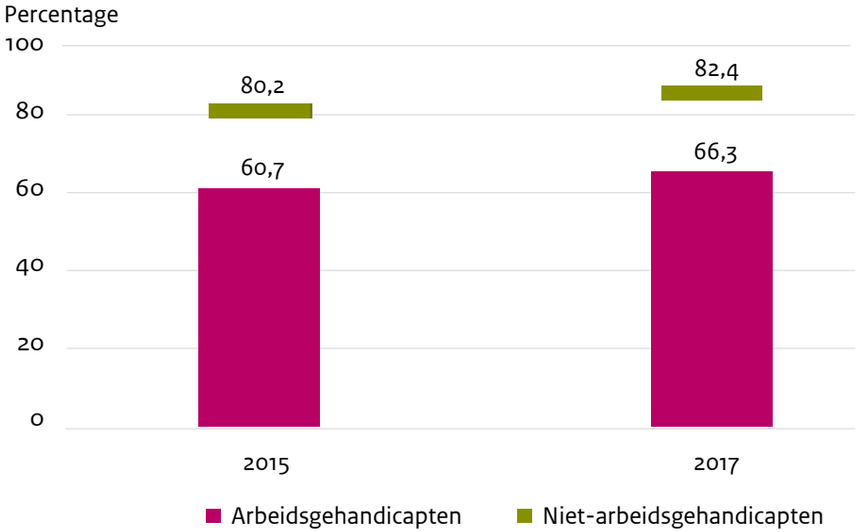

Bronnen: CBS, Enquête beroepsbevolking (EBB), Sociaal Statistische Bestanden (SSB) en Basisregistratie Personen (BRP). Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021).

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Percentage arbeidsgehandicapten (15-64 jaar) met arbeidsvermogen, dat geen betaald werk heeft

	Indicatorwaarde 2015	Referentiewaarde 2015	Indicatorwaarde 2017	Referentiewaarde 2017
	Jaargemiddelde 2015		**Jaargemiddelde 2017**	
Percentage arbeidsgehandicapten (15-64 jaar) met arbeidsvermogen, dat niet werkzaam is	39,3	19,8 (niet-arbeidsgehandicapten met arbeidsvermogen)	33,7	17,6 (niet-arbeidsgehandicapten met arbeidsvermogen)
Uitsplitsing van degenen die niet werkzaam zijn				
- is werkloos (heeft gezocht en is beschikbaar)	9,3	5,5	7,2	3,8
- wil werken (maar heeft niet gezocht en/of is niet beschikbaar)	20,9	4,8	17,1	4,4
- wil of kan niet werken vanwege andere reden dan ziekte of arbeidsongeschiktheid	9,0	9,5	9,3	9,4

Bronnen: CBS, Enquête beroepsbevolking (EBB), Sociaal Statistische Bestanden (SSB) en Basisregistratie Personen (BRP). Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021).

Percentage arbeidsgehandicapten (15-64 jaar) behorend tot de beroeps-bevolking (werkzaam of werkloos), dat werkloos is

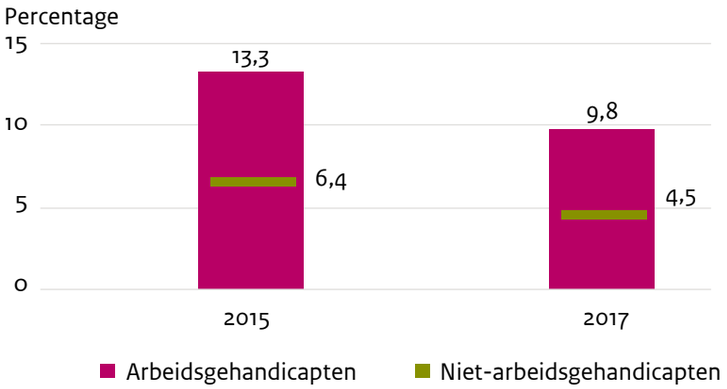

Bronnen: Enquête beroepsbevolking (EBB), Sociaal Statistische Bestanden (SSB) en Basisregistratie Personen (BRP), CBS, meetjaar 2017. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021).

Aantal mensen werkzaam onder de Wet banenafspraak of op een beschutte werkplek onder de Wsw of de Participatiewet

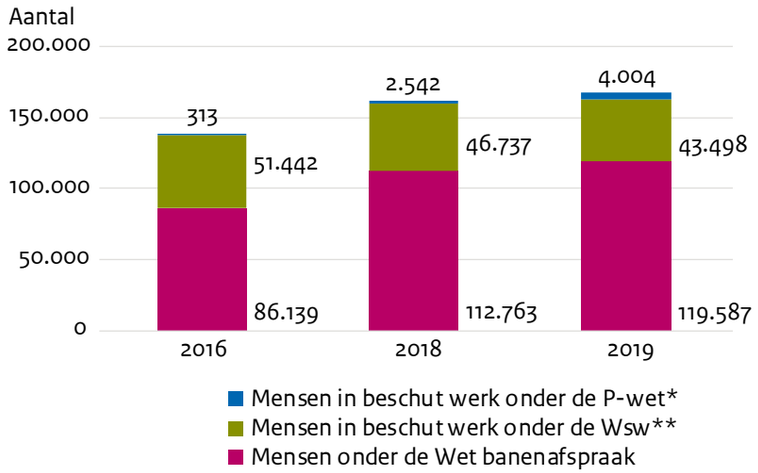

* P-wet = Participatiewet
** Wsw = Wet sociale werkvoorziening

Bronnen: UWV, Factsheet banenafspraak vierde kwartaal 2019 en Rapportage beschut werk vierde kwartaal 2019; Panteia, Wsw-statistiek 2019 jaarrapport. De totale aantallen in 2016, 2018 en 2019 (cumulatief) zijn respectievelijk 137.894, 162.042 en 167.089. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in april 2021).

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Aantal banen voor mensen uit de doelgroep banenafspraak

	2016	2018	2019	Streefcijfer 2026
Banen onder de banenafspraak (cumulatief)	97.733	127.135	136.794	200.179

Bronnen: Brief van de staatssecretaris van SZW. Uitvoering en evaluatie Participatiewet dossiernummer 34352, ondernummer 60. Bijlage Resultaten twee-meting banenafspraak eind 2016. Den Haag, 30 juni 2017.
Brief van de staatssecretaris van SZW. Uitvoering en evaluatie Participatiewet, dossiernummer 34352, ondernummer 166. Den Haag, 4 juli 2019.
Brief van de staatssecretaris van SZW. Kamerbrief resultaten Wet banenafspraak 2019, dossiernummer 34352, ondernummer 167. Den Haag, 2 juli 2020.

De hier gepresenteerde metingen uit 2016, 2018 en 2019 waren respectievelijk de 2-, 4- en 5-meting voor de banenafspraak. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in april 2021).

Toelichting bij de tabellen en grafieken

- Beroepsbevolking: mensen die werken (inclusief in deeltijd) en mensen die werkloos zijn (beschikbaar voor de arbeidsmarkt en gezocht).
- Arbeidsgehandicapte: persoon die in de Enquête Beroepsbevolking (EBB) aangeeft door ziekte of een langdurige aandoening te worden belemmerd bij het uitvoeren of verkrijgen van werk.
- Mensen met arbeidsvermogen: mensen die werken of die willen of kunnen werken (excl. mensen die niet kunnen werken vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid).
- Wsw: Wet sociale werkvoorziening. Sinds 1 januari 2015 kunnen er geen mensen meer instromen in de Wsw, maar voor mensen die toen al een Wsw-dienstverband hadden, blijven de rechten en plichten die in de cao voor de Wsw zijn vastgelegd behouden.
- Beschut werk: werk onder aangepaste omstandigheden voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking, met meer begeleiding en aanpassing van de arbeidsomstandigheden.
- Banenafspraak: in het sociaal akkoord van 2013 hebben kabinet en de sociale partners afgesproken dat er extra banen komen voor mensen met een arbeidsbeperking. De Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten regelt een aantal belangrijke zaken die nodig zijn om de mensen uit de doelgroep op de banen te plaatsen en om te monitoren of de werkgevers de banen in een jaar hebben gerealiseerd.
- Streefcijfer banenafspraak: de doelstelling is dat er eind 2025 125.000 extra banen zijn voor mensen uit de doelgroep banenafspraak t.o.v. de 0-meting van de banenafspraak in 2012. Toen waren er 75.179 banen, waaruit volgt dat het streefcijfer voor 2026 200.179 banen is.
- Als één baan wordt geteld een baan van 25,5 verloonde uren per week. Banen groter of kleiner dan 25,5 uur per week tellen naar rato mee. Door uit te gaan van verloonde uren in plaats van personen, wordt gerealiseerd dat het gaat om substantiële banen en niet om banen van slechts een paar uur.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

3. Onderwijs

Binnen de actielijn Onderwijs is het doel dat alle kinderen toegang hebben tot het onderwijs en een aanbod krijgen dat bij hen past. Doel is ook dat ondersteuning en begeleiding beter vindbaar is voor leerlingen en studenten. Acties in deze actielijn zijn onder meer het in kaart brengen en verminderen van drempels voor leerlingen en studenten, een verkenning van inclusiever onderwijs en het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en zorg.

Drie indicatoren over de tevredenheid onder ouders met een kind in het primair of voortgezet onderwijs met een indicatie voor speciale onderwijsvormen of met extra ondersteuning (schooljaar 2015/2016)

Tevredenheid over:

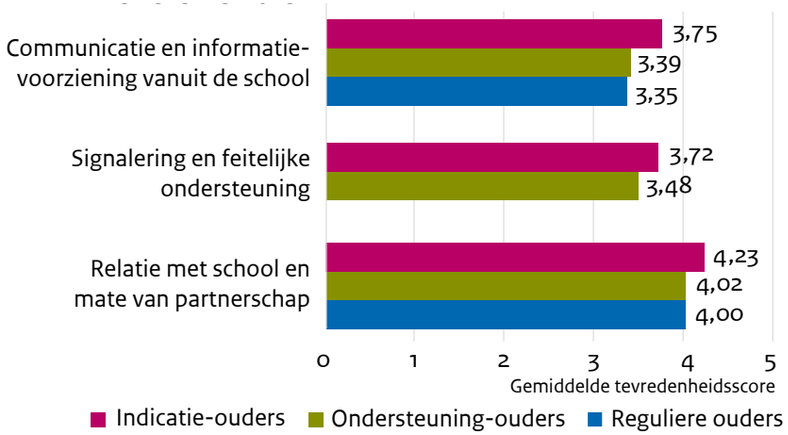

Bron: Van Loon-Dikkers L, Heurter A en Ledoux G. Ervaren bureaucratie en tevredenheid passend onderwijs - Meningen van po- en vo-ouders en mbo-studenten, schooljaar 2015-2016. Amsterdam: Kohnstamm Instituut, 2017. Vervolgmeting: niet voorzien.

Drie indicatoren over de tevredenheid onder mbo-studenten met een indicatie voor speciale onderwijsvormen of met extra ondersteuning (schooljaar 2015/2016)

Tevredenheid over:

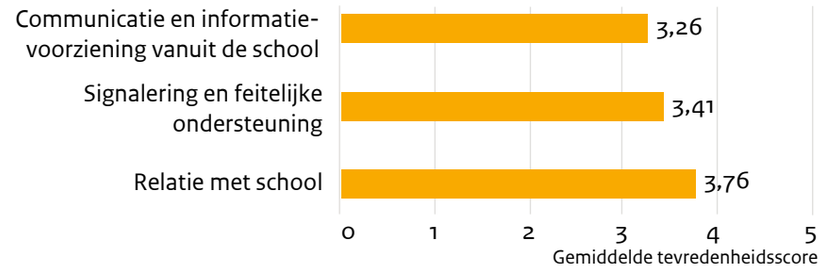

Bron: Van Loon-Dikkers L, Heurter A en Ledoux G. Ervaren bureaucratie en tevredenheid passend onderwijs - Meningen van po- en vo-ouders en mbo-studenten, schooljaar 2015-2016. Amsterdam: Kohnstamm Instituut, 2017. Vervolgmeting: niet voorzien.

Toelichting bij de grafieken van de vorige pagina

Tevredenheid (1 = zeer laag tot 5 = zeer hoog):

- Tevredenheid over communicatie en informatievoorziening: het gaat om de kwaliteit en transparantie van de voorlichting over het aanbod en de aanpak van de school voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben en de communicatie over de ontwikkeling van het kind;
- Tevredenheid over de signalering en feitelijke ondersteuning: dit betreft het (vroegtijdig) signaleren dat er iets met een kind aan de hand is (en wat), het onderwijsaanbod, de geboden begeleiding en de samenwerking tussen alle betrokken actoren;
- Tevredenheid over de relatie met de school en de mate van partnerschap: de mate waarin ouders zich gehoord en serieus genomen voelen en vertrouwen hebben in de school.

Indicatie en extra ondersteuning:

- Indicatie-ouders: ouders van een kind in het po, vo en (v)so waarvoor in het schooljaar 2015/2016 een indicatieaanvraag is gedaan voor cluster 1 (blinde en slechtziende kinderen), cluster 2 (dove en slechthorende kinderen), lwoo (leerwegondersteuning in het vmbo) of PrO (praktijkonderwijs). Kinderen die gebruik maken van lwoo krijgen extra begeleiding, bijvoorbeeld door kleinere klassen, bijlessen of huiswerkbegeleiding. Praktijkonderwijs is voor kinderen die naar verwachting geen vmbo-diploma kunnen halen; zij leren vooral uit de praktijk.
- Ondersteuning-ouders: ouders van een kind in het po, vo en (v)so zonder indicatie, maar met extra ondersteuning op school; reden voor extra ondersteuning zijn lichamelijke en/of psychische problemen, of problemen in de ontwikkeling.
- Reguliere ouders: ouders van een kind waarvoor in het schooljaar 2015/2016 geen indicatieaanvraag is gedaan en dat ook geen extra ondersteuning krijgt;
- Indicatie-studenten: mbo-studenten voor wie in het schooljaar 2015/2016 een indicatie-aanvraag is gedaan voor cluster 1 (blinde en slechtziende kinderen) of cluster 2 (dove en slechthorende kinderen);
- Ondersteuning-studenten: mbo-studenten zonder indicatie, maar met extra ondersteuning op de opleiding; reden voor extra ondersteuning zijn lichamelijke en/of psychische problemen, of problemen in de ontwikkeling.

De mate van tevredenheid over signalering en feitelijke ondersteuning is alleen bekend voor indicatie- en ondersteuning-ouders. Deze vraag niet is voorgelegd aan reguliere ouders.

Percentage mbo-studenten dat de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor de beperking die de student heeft, (heel) goed vindt

	2020
Percentage (heel) goed	32

Bron: ResearchNed: Job-monitor (https://www.jobmbo.nl/wp-content/uploads/2020/06/JOB-monitor-rapport-2020-embargo-tot-4-juni-web.pdf). Vervolgmeting: 2022 (beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de tabel

Deze indicator is nieuw toegevoegd omdat er geen nieuwe meting voorzien is voor de indicatoren over mbo-studenten op basis van de evaluatie passend onderwijs.

- Aan mbo-studenten is een lijst met functiebeperkingen en ziekten/aandoeningen voorgelegd. Aan degenen die een functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) hadden, is gevraagd wat zij vinden van de hulpmiddelen en aanpassingen die hun school hiervoor biedt.
- Antwoordcategorieën ‘goed’ en ‘heel goed’ zijn voor de indicator samengenomen.
- 31% van de mbo-studenten vindt de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor de beperking die de student heeft (heel) slecht en 37% oordeelt neutraal.

Percentage studenten met een functiebeperking, ziekte of aandoening dat (zeer) tevreden is over de voorzieningen die de onderwijsinstelling aanbiedt om het studeren te vergemakkelijken (2018/2019)

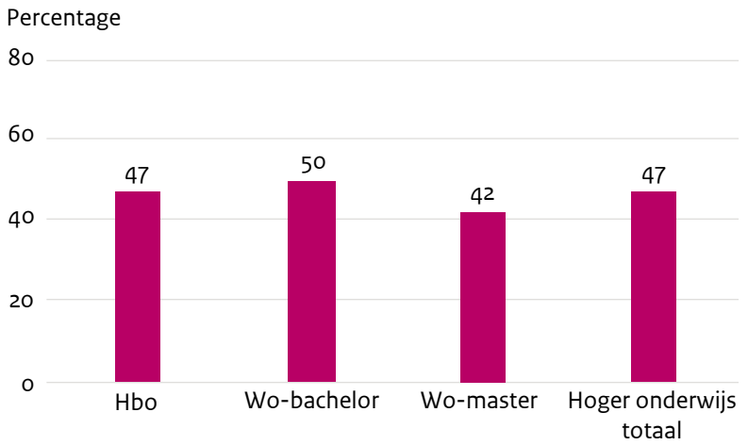

Bron: ResearchNed: Studentenmonitor hoger onderwijs (http://www.studentenmonitor.nl). Vervolgmeting: 2019/2020 (beschikbaar in 2021).

Percentage studenten met een functiebeperking, ziekte of aandoening dat (zeer) tevreden is over de voorzieningen die de onderwijsinstelling aanbiedt om het studeren te vergemakkelijken (2014/2015-2016/2017)

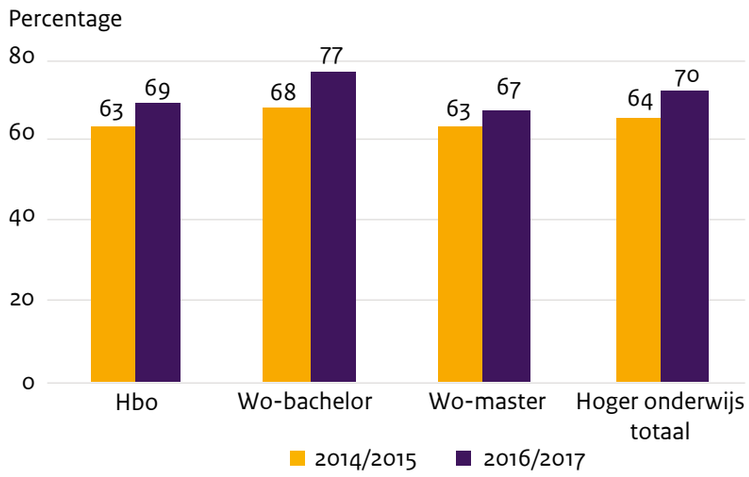

Bron: ResearchNed: Studentenmonitor hoger onderwijs (http://www.studentenmonitor.nl).

Toelichting bij de grafieken

- Er is sprake van een methodebreuk: vanwege veranderingen in de vraagstellingen zijn de cijfers over schooljaar 2018/2019 niet te vergelijken met de cijfers uit voorgaande jaren. Zo is bijvoorbeeld de aan de studenten voorgelegde lijst met functiebeperkingen en ziekten/aandoeningen aangepast.
- Meting over schooljaar 2018/2019: aan studenten van het hoger beroepsonderwijs (hbo) en wetenschappelijk onderwijs (wo) is een lijst met functiebeperkingen en ziekten/aandoeningen voorgelegd. Aan degenen die een functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) hadden, is gevraagd in hoeverre zij tevreden zijn over de voorzieningen die hun instelling aanbiedt om het studeren in hun situatie te vergemakkelijken. De indicator gaat over studenten die voltijd of duaal studeren.
- Meting over schooljaren 2014/2015 en 2016/2017: aan studenten die aangaven een functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) te hebben, is gevraagd in hoeverre ze bij de instelling waar ze studeren, gebruikmaken van voorzieningen om het studeren met de betreffende functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) te vergemakkelijken. Degenen die aangaven hier gebruik van te maken (enigszins tot en met heel veel) is de vraag voorgelegd hoe tevreden ze zijn over de voorzieningen die de instelling aanbiedt om het studeren met de betreffende functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) te vergemakkelijken.
- Antwoordcategorieën ‘tevreden’ en ‘zeer tevreden’ zijn voor de indicator samengenomen.
- In de figuur is de indicatoromschrijving in verkorte vorm weergegeven. De volledige indicatornaam is: percentage studenten met (een) functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) dat (zeer) tevreden is over de voorzieningen die de onderwijsinstelling aanbiedt om het studeren met de betreffende functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) te vergemakkelijken.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. **Bouwen en wonen**
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

4. Bouwen en wonen

Binnen de actielijn Bouwen en wonen is het doel om de toegankelijkheid van gebouwen te verbeteren en te zorgen voor de beschikbaarheid van voldoende geschikte woningen en woonvormen voor mensen met een beperking. Acties in deze actielijn zijn onder meer het ontwikkelen van eenduidige richtlijnen voor toegankelijk (ver)bouwen, het stimuleren van voldoende geschikte en beschikbare woningen, onderzoek naar extra toegankelijkheidseisen in het Bouwbesluit voor nieuwbouwappartementen en het inventariseren van knelpunten in de openbare ruimte.

Wonen

Twee indicatoren over de toegankelijkheid van woningen

Percentage huishoudens met iemand die moeite heeft met traplopen, waarbij...

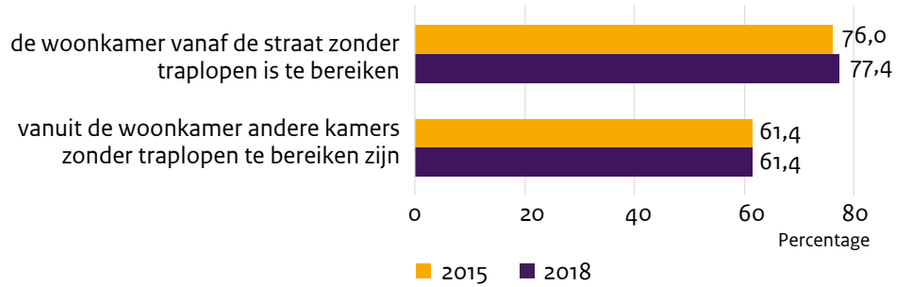

Bron: BZK/CBS, WoonOnderzoek Nederland (WoON). Vervolgmeting: naar verwachting 2021 (beschikbaar in 2022).

Percentage huishoudens met iemand met een beperking, dat in de woning een speciale en ook noodzakelijke voorziening heeft

	2016	2018
Percentage huishoudens	13,3	13,7

Bron: BZK/CBS, WoonOnderzoek Nederland (WoON). Vervolgmeting: naar verwachting 2021 (beschikbaar in 2022).

Verdieping

Type voorziening (als percentage van de huishoudens met een speciale en ook noodzakelijke voorziening in de woning)

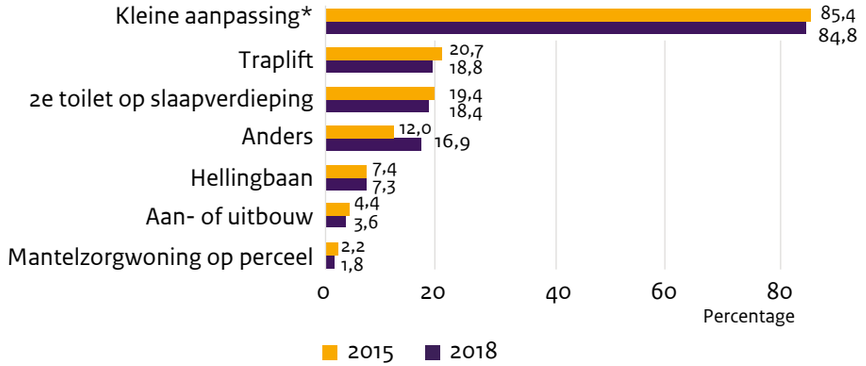

* zoals beugels, aangepaste drempels

Bron: BZK/CBS, WoonOnderzoek Nederland (WoON). Vervolgmeting: naar verwachting 2021 (beschikbaar in 2022).

Percentage huishoudens met iemand met een beperking, waarvan de referentiepersoon aangaf (zeer) tevreden te zijn met de woning

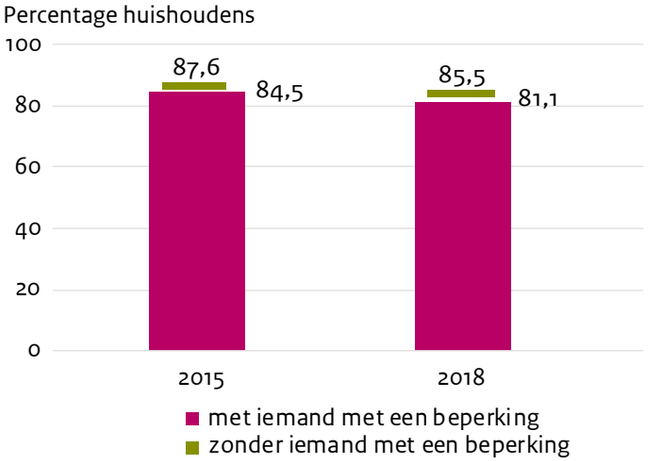

Bron: BZK/CBS, WoonOnderzoek Nederland (WoON). Vervolgmeting: naar verwachting 2021 (beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de tabel op de vorige pagina en de grafieken

- Bij deze indicatoren worden huishoudens geteld, niet personen of woningen.
- De referentiepersoon is een lid van het huishouden en wordt volgens bepaalde regels afgeleid.
- Bij drie indicatoren is het weinig zinvol om een referentiewaarde te berekenen voor huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner géén beperking heeft. Voor mensen uit die huishoudens is bijvoorbeeld de aanwezigheid van trappen minder belangrijk, en zij kunnen er juist voor kiezen om in een woning te wonen waarbij ze traptreden moeten lopen.

In de tabel en de grafieken zijn de indicatoromschrijvingen in verkorte vorm weergegeven. De volledige beschrijvingen zijn:

- Percentage huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner moeite heeft met traplopen, waarbij de woonkamer vanaf de straat is te bereiken zonder traptreden te lopen.
- Percentage huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner moeite heeft met traplopen, waarbij vanuit de woonkamer de keuken, het toilet, de badkamer en ten minste 1 slaapkamer is te bereiken zonder traptreden te lopen.
- Percentage huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner mild of ernstig beperkt is bij het uitvoeren van activiteiten die mensen gewoonlijk doen, dat in de woning een speciale voorziening heeft voor mensen met een lichamelijke beperking en dat ook nodig heeft.
- Type voorziening (als percentage van de huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner mild of ernstig beperkt is bij het uitvoeren van activiteiten die mensen gewoonlijk doen en die in de woning een speciale en ook noodzakelijke voorziening hebben).
- Percentage huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner beperkt is bij het uitvoeren van reguliere activiteiten, waarvan de referentiepersoon aangaf (zeer) tevreden te zijn met de woning.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. **Bouwen en wonen**
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Openbare ruimte

Drie indicatoren over de ervaren toegankelijkheid van de openbare ruimte

Percentage mensen met een beperking dat aangeeft dat...

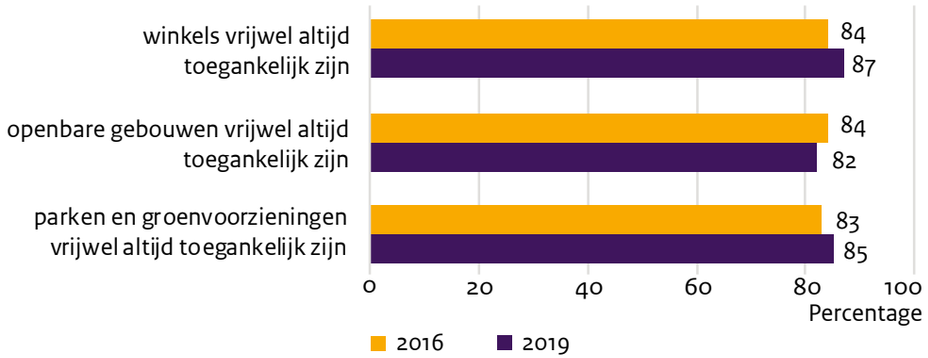

Bron: Nivel Participatiemonitor, bestaande uit het Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten en het Panel Samen Leven. Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de grafiek

- Bij de indicator over winkels is bij mensen met een lichamelijke beperking alleen gevraagd naar de toegankelijkheid van winkels, bij mensen met een verstandelijke beperking naar de toegankelijkheid van winkels en supermarkten. Uitkomsten van beide vragen zijn gecombineerd om tot één indicatorwaarde te komen.
- Bij de indicator over openbare gebouwen is bij mensen met een lichamelijke beperking alleen gevraagd naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen, bij mensen met een verstandelijke beperking naar de toegankelijkheid van drie afzonderlijke typen gebouwen: stadhuis, bibliotheek en financiële voorziening (bank, postkantoor, pinautomaat). Uitkomsten van de drie vragen zijn gecombineerd om tot één indicatorwaarde te komen.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. **Participatie en toegankelijkheid**
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

5. Participatie en toegankelijkheid

Binnen de actielijn Participatie en toegankelijkheid is het doel om meer kansen te bieden om mee te doen op terreinen als sport, cultuur, bibliotheken, media en de verkiezingen. Ook is het doel om stapsgewijs het aantal toegankelijke websites en apps te vergroten en informatievoorziening vanuit overheden en andere partijen toegankelijker en begrijpelijker te maken.

Sporten

Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat wekelijks sport

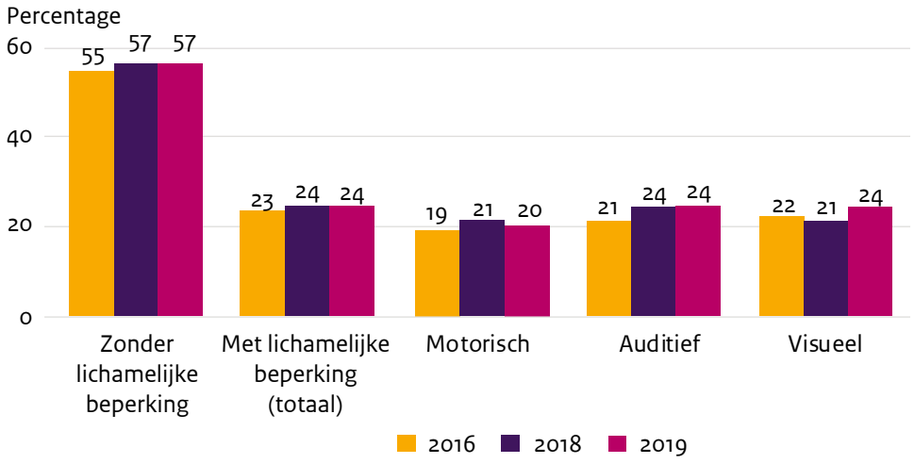

Bron: CBS i.s.m het RIVM, Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, 2016, 2018 en 2019.
Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021).

Toelichting bij de grafiek

Voor deze indicator is een persoon als iemand met een lichamelijke beperking beschouwd als hij of zij aangaf niet of met grote moeite een of meer van de volgende activiteiten te kunnen doen:

- Een voorwerp van 5 kilo, bijvoorbeeld een volle boodschappentas, 10 meter dragen;
- Vanuit staan gaan bukken en iets van de grond oppakken;
- 400 meter aan een stuk lopen zonder stil staan (zo nodig met stok);
- Een gesprek volgen in een groep van 3 of meer personen, zo nodig met hoorapparaat;
- Een gesprek voeren met één andere persoon, zo nodig met hoorapparaat;
- Kleine letters in de krant kunnen lezen, zo nodig met bril of contactlenzen;
- Op een afstand van 4 meter het gezicht van iemand herkennen, zo nodig met bril of contactlenzen.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. **Participatie en toegankelijkheid**
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat tevreden is met het sport- en beweegaanbod in hun omgeving

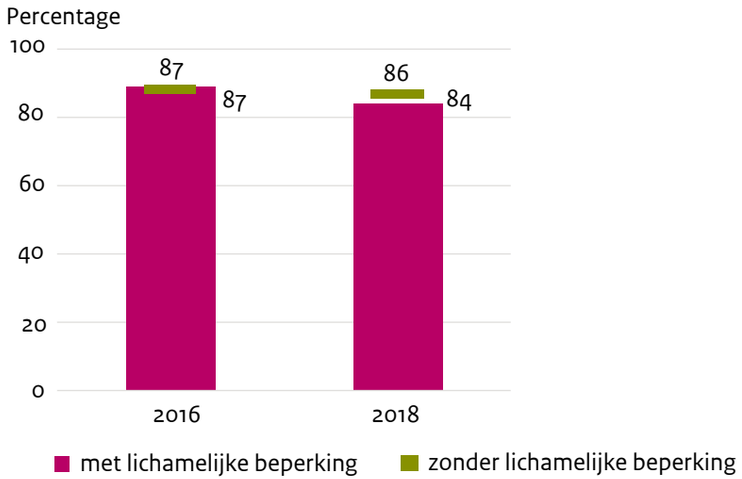

Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met het CBS, Vrijetijdsomnibus (VTO), 2016 en 2018. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021).

Toelichting bij de grafiek

Tevredenheid over het sport- en beweegaanbod is bepaald door de gemiddelde score te berekenen over de waardering van de volgende drie aspecten:

- Aanwezigheid van voldoende sportaccommodaties in de omgeving;
- Voldoende keuze uit verschillende sporten in de buurt;
- Voldoende fiets- en wandelpaden of andere openbare plekken om te bewegen.

Voor deze indicator is een persoon als iemand met een lichamelijke beperking beschouwd als hij of zij zelf aangaf een beperking te hebben (een lichamelijke of motorische beperking en/of een auditieve beperking en/of een visuele beperking).

Verdieping

Beschikbaarheid van sport- en beweegfaciliteiten nader uitgesplitst (in percentage mensen dat het aanbod als voldoende ervaart)

	2016		2018	
Met of zonder lichamelijke beperking	**Met**	**Zonder**	**Met**	**Zonder**
Voldoende sportaccommodaties in de omgeving	84	86	81	85
Voldoende keuze uit verschillende sporten in de buurt	81	83	78	82
Voldoende wandel- of fietspaden of andere openbare plekken om te bewegen	92	91	89	91

Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met het CBS, Vrijetijdsomnibus (VTO), 2016 en 2018. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021).

Percentage mensen met een beperking dat aangeeft dat verenigings- en sportgebouwen vrijwel altijd toegankelijk zijn

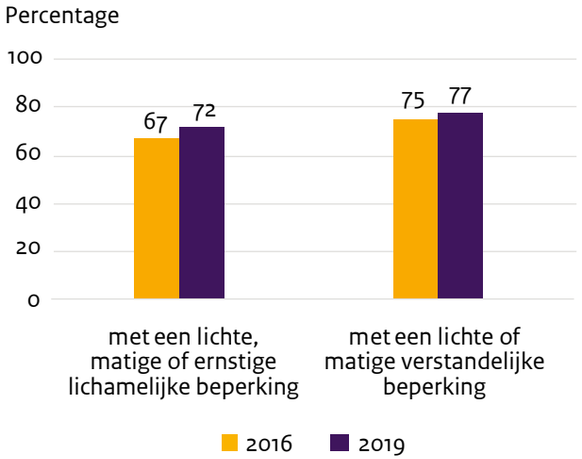

Bron: Nivel Participatiemonitor, bestaande uit de panels het Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten en het Panel Samen Leven. Vervolgmeting: naar verwachting 2020 (beschikbaar in 2021).

Toelichting bij de grafiek

- De indicator heeft feitelijk betrekking op allerlei verenigingsgebouwen, niet alleen sportgebouwen. Het is niet mogelijk om een percentage te berekenen voor alleen sportgebouwen.

Cijfer (0-10) dat mensen met een lichamelijke beperking aan hun sportaanbieder geven op de vraag of zij zich op hun gemak voelen

	Alle sport aanbieders	Verenigingen	Andere sportaanbieders
zonder een lichamelijke beperking	8,6	8,7	8,5
met een lichamelijke beperking	8,5	8,6	8,4

Bron: CBS i.s.m. het RIVM, Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, 2019. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021).

Toelichting bij de tabel

- Deze indicator is toegevoegd om de ervaring van mensen met een lichamelijke beperking te belichten.
- Aan alle respondenten die aangaven wekelijks of vaker aan sport te doen bij een vereniging of andere sportaanbieder, is de vraag gesteld of men zich op zijn/haar gemak voelt bij de vereniging of andere sportaanbieder. Onder andere sportaanbieder wordt bijvoorbeeld verstaan een fitnesscentrum, dansschool of zwembad.
- Antwoorden konden worden gegeven op een schaal van 0 tot 10 (heel erg op gemak voelen).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. **Participatie en toegankelijkheid**
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Stemmen

Per 1 januari 2019 is de wijziging van de Kieswet in werking getreden die bepaalt dat *alle in de gemeente aangewezen stemlokalen zodanig zijn gelegen en zo zijn ingericht en uitgerust dat kiezers met lichamelijke beperkingen zoveel mogelijk hun stem zelfstandig kunnen uitbrengen.* Indien gemeenten de beoogde 100% niet kunnen halen, dan *informeren burgemeester en wethouders de gemeenteraad over de reden hiervoor.* Deze wijziging is het gevolg van een in 2016 door de Tweede Kamer aanvaard amendement op de Uitvoeringswet van het VN-verdrag Handicap.

Percentage stemlokalen in gemeenten die volgens de gemeente zelf toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking

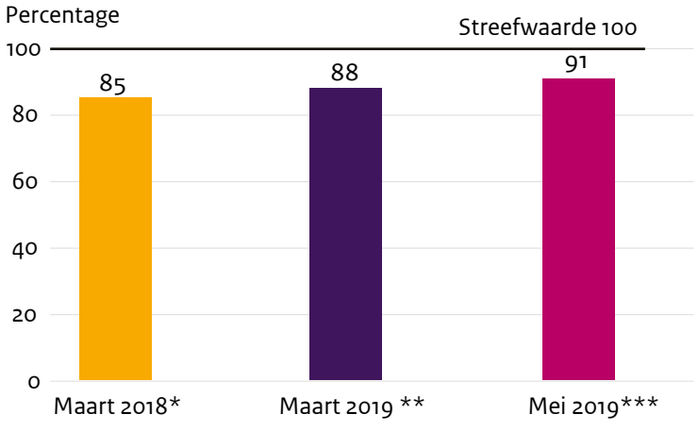

Bronnen: 21 maart 2018, Evaluatie Gemeenteraadsverkiezingen & raadgevend referendum Wiv 2018. Terugblik op het verloop van het verkiezingsproces binnen Nederlandse gemeenten, 2018; 20 maart 2019**: Kantar, Evaluatie van de gecombineerde provinciale staten- en waterschapsverkiezingen van 20 maart 2019, 2019. 23 mei 2019***: Kantar, Evaluatie van de Europese Parlementsverkiezingen van 23 mei 2019, 2019. Vervolgmeting: 2021 (Tweede Kamerverkiezing).*

Toelichting bij de grafiek

- Het gaat hier om de eigen inschatting van gemeentefunctionarissen die via een online vragenlijst gevraagd zijn hoeveel stemlokalen binnen de gemeente volledig toegankelijk waren voor mindervaliden.
- De indicator geeft het gemiddeld percentage stemlokalen per gemeente weer.
- Alle gemeenten zijn gevraagd deel te nemen aan het onderzoek. De vraag over toegankelijkheid van stemlokalen is beantwoord door respectievelijk 318 (van de 380), 298 (van de 355) en 275 (van de 355) gemeenten.
- Conform de kieswet uit 2019 moet 100% van de stemlocaties toegankelijk zijn.

Percentage stemlokalen dat heel goed toegankelijk is voor mensen met een lichamelijke beperking, van de stemlokalen waarvan gemeenten hebben aangegeven dat ze toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking

	Percentage		
	maart 2018*	maart 2019**	mei 2019***
Stemlokalen die heel goed toegankelijk zijn	**5**	**18**	**11**
Toegankelijkheid bij andere stemlokalen			
Stemlokalen die goed toegankelijk zijn	21	14	27
Stemlokalen die redelijk toegankelijk zijn	30	18	29
Stemlokalen die moeilijk toegankelijk zijn	43	50	34
Totaal	*100*	*100*	*100*

Bron: 21 maart 2018: PBTconsult, Toetsing toegankelijkheid stemlokalen. Gemeenteraadsverkiezingen 2018 ikv Evaluatie Gemeenteraadsverkiezingen & raadgevend referendum. 20 maart 2019**: PBTconsult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties provinciale statenverkiezingen waterschapsverkiezingen 2019. 23 mei 2019***: PBTconsult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties Europese Parlementsverkiezingen 2019. Vervolgmeting: 2021 (Tweede Kamerverkiezing).*

Gemiddelde score voor de toegankelijkheid van stemlokalen voor mensen met een lichamelijke beperking (alleen voor de stemlokalen die (heel) goed of redelijk toegankelijk zijn volgens een toegankelijkheidstoets)

	maart 2018	maart 2019	mei 2019
Gemiddelde score	7,6	8,5	8,0

Bronnen: maart 2018: PBT consult, Toetsing toegankelijkheid stemlokalen. Gemeenteraadsverkiezingen 2018 ikv Evaluatie Gemeenteraadsverkiezingen & raadgevend referendum. maart 2019: PBT consult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties provinciale statenverkiezingen waterschapsverkiezingen 2019. mei 2019: PBT consult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties Europese Parlementsverkiezingen 2019. Vervolgmeting: 2021 (Tweede Kamerverkiezing).

Toelichting bij de tabellen

Tussen de eerste twee metingen is de Kieswet gewijzigd (per 1 januari 2019). Om een goede vergelijking tussen de scores van voor en na de invoering van de gewijzigde Kieswet te maken, heeft PBTconsult de resultaten van de toegankelijkheidstoets van de stemlokalen uit 2018, opnieuw gescoord volgens de nieuwe beoordelingsmethode van 2019.

Aan de hand van de criteria in de 'checklist toegankelijkheid stemlokalen', die sinds 2012 het uitgangspunt vormt voor de toegankelijkheidsbeoordeling en in 2018 voor de tweede keer is aangepast, is bij 56 stemlokalen in 28 gemeenten getoetst of en in hoeverre deze toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking. Deze stemlokalen zouden volgens de gemeenten toegankelijk moeten zijn voor mensen met een beperking. De toegankelijkheidstoets omvat de volgende onderdelen:

- Bereikbaarheid locatie (de route; komt men zelfstandig bij de stemlocatie? (2 criteria));
- Betreedbaarheid locatie (de stemlocatie; komt men zelfstandig in de stemruimte? (6 criteria));
- Bruikbaarheid locatie (de stemruimte; kan men in de locatie zelfstandig de dingen doen die er geacht worden te doen? (5 criteria)).

Per onderdeel zijn enkele toegankelijkheidscriteria opgesteld. Op basis van in totaal 13 criteria is per stemlokaal een waardering voor de toegankelijkheid gegeven met een score tussen de 4 en 10, waarbij een score van 10 betekent dat een stemlokaal aan alle 13 toegankelijkheidscriteria voldeed. Voor deze rapportage is in overleg met PBTconsult de score omgezet in een indeling in vier categorieën:

- Heel goed toegankelijke stemlokalen voldoen aan alle 13 criteria;
- Goed toegankelijke stemlokalen voldoen aan de criteria voor betreedbaarheid en bijna aan alle criteria voor bereikbaarheid en bruikbaarheid;
- Redelijk toegankelijke stembureaus voldoen aan de criteria voor betreedbaarheid en niet aan alle criteria voor bereikbaarheid en bruikbaarheid;
- Moeilijk toegankelijke stemlokalen voldoen niet aan de criteria voor de betreedbaarheid van de locatie.

De indicator betreft het percentage stemlokalen dat heel goed toegankelijk is voor mensen met een lichamelijke beperking, van de stemlokalen waarvan gemeenten hebben aangegeven dat ze toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking. Conform de kieswet uit 2019 moet 100% van de stemlocaties toegankelijk zijn.

Percentage mensen met een beperking dat het over het geheel genomen (erg) moeilijk vond om te stemmen

	2017 Percentage
Mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking	3
Mensen met een visuele beperking	31
Mensen met een psychische beperking	3

Bronnen: Nivel, Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten. Nivel, Een onderzoek onder mensen met een visuele beperking die een beurs over visuele beperkingen bezochten. Trimbos-instituut, Panel Psychisch gezien. Beschreven in: De Putter I, Boeije H, Heins M, Inhulsen MB, Kappen H. Toegankelijkheid Tweede Kamerverkiezing 2017 voor mensen met beperkingen: hindernissen én oplossingen. Utrecht: Nivel, 2017. Vervolgmeting: niet voorzien.

Digitale toegankelijkheid

Percentage websites van overheidsinstanties dat volledig voldoet aan de toegankelijkheidseisen

Nalevingsstatus van websites van overheidsinstanties	2020 Percentage
A - Voldoet volledig	**4**
B - Voldoet gedeeltelijk	20
C - Eerste maatregelen genomen	51
D - Voldoet niet	25
Totaal	100

Bron: https://www.toegankelijkheidsverklaring.nl/register (23 september 2020). Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Toelichting bij de onderste tabel

- Deze indicator vervangt de indicator “Percentage overheidswebsites waarbij de automatische test op toegankelijkheidscriteria geen foutmelding gaf”.
- Het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid verplicht overheidsinstanties om hun websites en mobiele applicaties toegankelijker te maken. En ook om verantwoording af te leggen over hoever ze daarmee gevorderd zijn. Voor die verantwoording moeten overheidsinstanties een gestandaardiseerde toegankelijkheidsverklaring opstellen en publiceren. Overheidsinstanties zijn wettelijk verplicht om voor iedere website een toegankelijkheidsverklaring te publiceren. Deze nieuwe indicator sluit aan bij deze ontwikkeling.
- Er zijn voor websites vier zogenoemde nalevingsstatussen mogelijk: A = voldoet volledig, B = voldoet gedeeltelijk, C = eerste maatregelen genomen en D = voldoet niet.
- Om het percentage volledig toegankelijke websites vast te stellen is het aantal websites met een toegankelijkheidsniveau A afgezet tegen het aantal websites van overheidsinstanties waarvoor een verklaring is ingevuld (1673).
- De wettelijke verplichting is op 23 september 2020 ingegaan. De 1673 nalevingsstatussen op die dag vormen de 0-meting waarmee de komende jaren de verbetering van de toegankelijkheid van overheidswebsites wordt gemeten.

Percentage overheidswebsites waarvan de beheerder aangaf dat iemand op managementniveau verantwoordelijk is voor de digitale toegankelijkheid van website(s) en mobiele applicatie(s)

	Eerste helft 2019 Percentage
Websites waarbij iemand op managementniveau verantwoordelijk is voor de toegankelijkheid	**50,2**
Situatie bij andere websites	
Websites waarbij *niet* iemand op managementniveau verantwoordelijk is voor de toegankelijkheid	35,5
Beheerder wist niet of iemand op managementniveau verantwoordelijk is voor de toegankelijkheid	12,3
Totaal	100

Bron: Velleman EM, Beenen R. Nulmeting toegankelijkheid 2019. Websites en mobiele applicaties van Nederlandse overheidsinstellingen. Nulmeting toegankelijkheid 2019 van Nederlandse overheidswebsites en mobiele applicaties conform Artikel 8(4) van EU-richtlijn 2016/2102. Utrecht: Accessibility, oktober 2019. Vervolgmeting: streven om meting te herhalen.

Toelichting bij de tabel

- Aan beheerders van 1814 overheidswebsites is een digitale enquête verstuurd. 256 respondenten hebben de gesloten vragen van de vragenlijst ingevuld. Een van de vragen was of iemand op managementniveau verantwoordelijk is voor de digitale toegankelijkheid van website(s) en mobiele applicatie(s).

Begrijpelijke informatie

Aantal deelnemende overheidsorganisaties aan Direct Duidelijk

	oktober 2018	oktober 2019	oktober 2020
Aantal overheidsorganisaties	0	21	45

Bron: Programmabureau Direct Duidelijk bij de Directie Digitale Overheid van het ministerie van BZK, stand van zaken 6 oktober 2020 (zie ook www.directduidelijk.nl). Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Toelichting bij de tabel

- De Campagne Direct Duidelijk heeft als doel heldere overheidscommunicatie te bevorderen. De Campagne Direct Duidelijk is op 31 oktober 2018 van start gegaan. Een jaar later is de ´Direct Duidelijk Brigade´ opgericht die naast de campagne ook actief ondersteuning biedt aan overheidsorganisaties.
- De organisaties in de tabel hebben de zogenaamde ´Direct Duidelijk Deal´ getekend. Hiermee geven zij expliciet aan mee te doen aan Direct Duidelijk.
- Uit een enquête (uit 2020) blijkt dat ongeveer 120 overheidsorganisaties in het hele land bezig zijn met het begrijpelijker maken van allerlei teksten.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

6. Zorg en ondersteuning

Binnen de actielijn Zorg en Ondersteuning is het doel om een goede toegankelijkheid en kwaliteit van zorg en ondersteuning te waarborgen, omdat dit voor mensen met een levensbrede en levenslange beperking een eerste randvoorwaarde is om mee te kunnen doen in de samenleving. Acties in deze actielijn zijn onder meer het verbeteren van de toegang tot zorg en ondersteuning, het wegnemen van knelpunten rondom hulpmiddelen en extra investeren in cliëntondersteuning.

Drie indicatoren over ervaringen van Wmo-gebruikers met (toegankelijkheid van) zorg en ondersteuning vanuit de gemeente

Percentage Wmo-gebruikers dat...

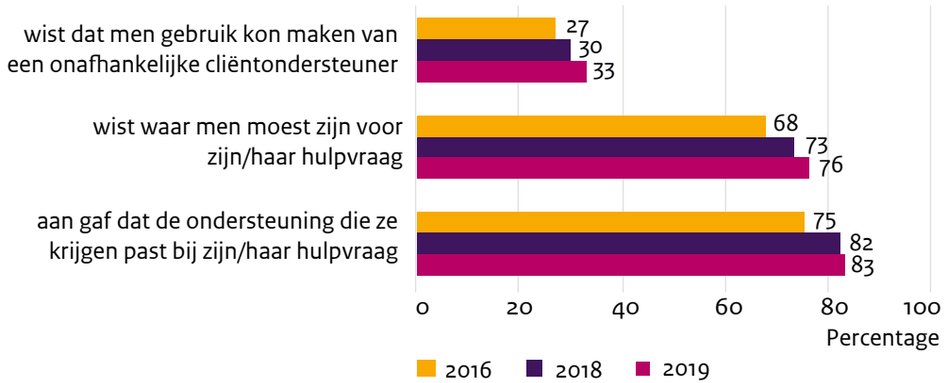

Bron: VNG, Cliëntervaringsonderzoek (CEO) Wmo (www.waarstaatjegemeente.nl). Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2021).

Toelichting bij de grafiek

- Wmo-gebruikers zijn mensen die zorg en/of ondersteuning ontvangen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
- Cliënten bij wie de maatwerkvoorziening is afgewezen, cliënten die gebruik maken van een algemene voorziening en mantelzorgers maken geen onderdeel uit van de respondentgroep. Ook maken mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben, maar geen aanvraag hebben ingediend, geen onderdeel uit van de respondentgroep.
- Bij de eerste indicator waren er twee antwoordcategorieën (ja en nee). Bij de tweede en derde indicator waren er vijf antwoordcategorieën. De antwoorden ‘eens’ en ‘helemaal eens’ vormen de indicator.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. **Rijk als organisatie**

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

7. Rijk als organisatie

Binnen de actielijn Rijk als organisatie is voor de Rijksoverheid zelf het doel om binnen de inclusieve samenleving een toegankelijke organisatie te zijn. Dat betekent naast fysieke toegang tot de rijksgebouwen en toegang tot websites, informatie en systemen, dat het Rijk als werkgever openstaat voor iedere werknemer.

Aantal banen bij het Rijk (ministeries) voor arbeidsgehandicapten onder de banenafspraak

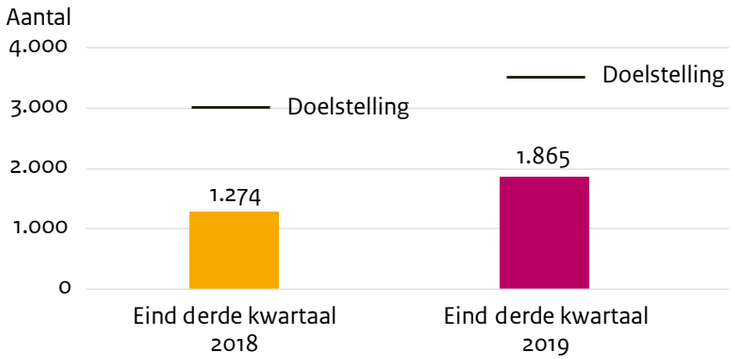

Bronnen:
Ministerie van BZK, Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2018; primaire bronnen P-Direkt, UWV, Binnenwerk, mantelpartijen, ministeries.
Ministerie van BZK, Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2019; primaire bronnen P-Direkt, UWV, Binnenwerk, mantelpartijen, ministeries.
Vervolgmeting: 2020, peilmoment einde van het 3e kwartaal (beschikbaar medio 2021 in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2020).

Toelichting bij de grafiek

- Banenafspraak: in het sociaal akkoord van 2013 hebben kabinet en de sociale partners afgesproken dat er extra banen komen voor mensen met een arbeidsbeperking. De Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten regelt een aantal belangrijke zaken dat nodig is om de mensen uit de specifieke doelgroep van de Banenafspraak (*zie uitleg bij Banenafspraak SZW*) op de banen te plaatsen en om te monitoren of de werkgevers de banen in een jaar hebben gerealiseerd.
- Als één baan wordt geteld een baan van 25,5 verloonde uren per week. Banen groter of kleiner dan 25,5 uur per week tellen naar rato mee.
- De cijfers in de grafiek zijn *inclusief* inleenverbanden en exclusief de realisatie via het project Maatwerk voor Mensen (een samenwerking van Rijkoverheid met leveranciers in de markt).
- De cijfers zijn cumulatief.
- Binnenwerk, opgericht in december 2016, is een rijksbrede organisatie die groepsgewijze instroom van mensen met een arbeidsbeperking verzorgt.
- De doelstellingen voor het aantal banen in het derde kwartaal van 2018 en 2019 waren achtereenvolgens 3.066 en 3.549.

Percentage aanbestedingen waarbij social return is uitgevraagd* via een contractbepaling, van de aanbestedingen waarbij het social return-kader van toepassing is

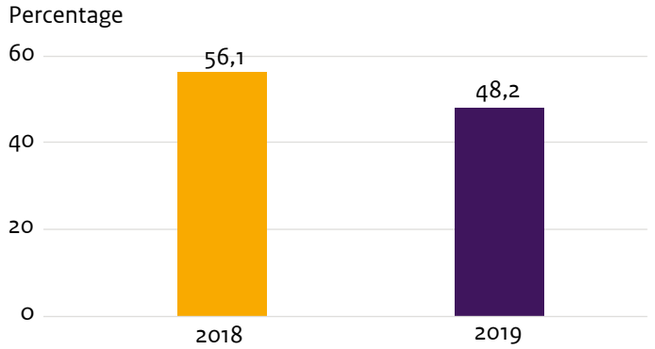

* Uitgevraagd: het Rijk vraagt aan leveranciers en dienstverleners om in hun offerte aan te geven in hoeverre er banen gecreëerd worden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Bronnen: Ministerie van BZK, Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2018; aanvullende gegevens van het ministerie van BZK; ministerie van VWS, Voortgangsrapportage 2019 Onbeperkt meedoen!. Ministerie van BZK, Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2019. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar medio 2021).

Toelichting bij de grafiek

- Afdelingen personeelsbeleid (Human Resources, HR) en Inkoop bij het Rijk werken samen met leveranciers en dienstverleners aan manieren om mensen via inkoopcontracten en social return on investment (SROI) naar werk te begeleiden. SROI betekent dat er niet alleen gekeken wordt naar financiële, maar ook naar het maatschappelijke rendement van samenwerking.
- Instrumenten zijn het via inkoop aangeven van vereisten voor (toegankelijke) voorzieningen en bedrijfsmiddelen of het helpen creëren van meer banen voor mensen met een beperking.
- In 2018 was bij 57 van de 299 aanbestedingen het social return-kader van toepassing. In 2019 was dat bij 199 van de 554.
- De doelstelling is dat 5% van de loonsom tot stand komt via social return.

Aantal rijksambtenaren dat zich via de website ingeschreven heeft bij de 'Beweging onbeperkte denkers'

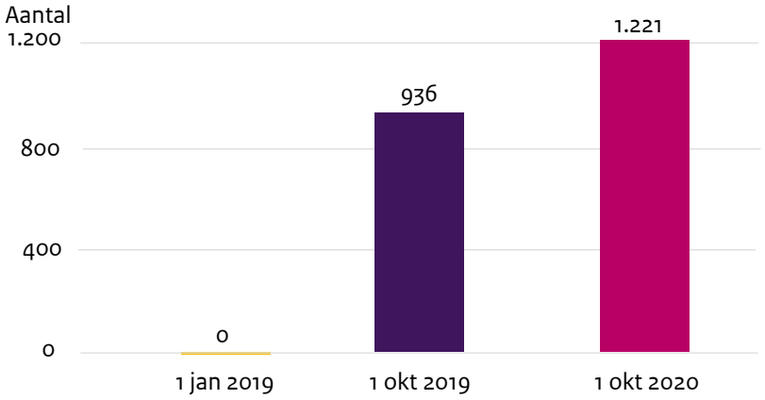

Bron: Stichting Onbeperkte Denkers. Vervolgmeting: 2021.

Toelichting bij de grafiek

- De 'Beweging onbeperkte denkers' is medio 2019 van start gegaan. De bedoeling is dit programma van 2020 tot 2023 nader vorm te geven.
- Onbeperkte Denkers is een rijksbrede beweging die als doel heeft de bewustwording te vergroten van wat er nodig is om een werkklimaat bij de Rijksoverheid te ontwikkelingen waarin inclusiviteit en diversiteit voorop staat. Elke rijksambtenaar kan zich aanmelden als Onbeperkte Denker. Degenen die zich aangemeld hebben worden gestimuleerd om bij te dragen aan een inclusieve en diverse Rijksoverheid, bijv. door het thema bespreekbaar te maken op de afdeling.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. **Rijk als organisatie**

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Gemeenten

Gemeenten kunnen veel doen aan het bevorderen van de participatie in de maatschappij van mensen met een beperking. Het begint ermee dat gemeenten het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap kennen. Een volgende belangrijke stap is dat zij periodiek een plan opstellen (lokaal inclusieplan, of meer specifiek 'Lokale Inclusie Agenda') waarin staat hoe zij met concrete acties de participatie van mensen met een beperking kunnen bevorderen. Dit zal vervolgens moeten resulteren in projecten, activiteiten of andere initiatieven. Het VN-Verdrag geeft aan dat bij de totstandkoming van beleidsplannen, mensen met een beperking betrokken moeten worden. De Vereniging Nederlandse Gemeenten ondersteunt gemeenten daarin met het project Iedereen doet mee! op verschillende manieren: door goede voorbeelden zichtbaar te maken, onderlinge kennisdeling te stimuleren en diverse handreikingen te publiceren, waaronder de handreiking Lokale Inclusie Agenda.

Percentage gemeenten waar een lokaal inclusieplan wordt gemaakt, waar de gemeenteraad het plan heeft goedgekeurd of waar een lokaal inclusie-plan al wordt uitgevoerd

	2018 Percentage	2019 Percentage	2020 Percentage
Gemeenten die werken aan een lokaal inclusieplan (plan is in ontwikkeling, goedgekeurd door de gemeenteraad of al in uitvoering)	**26,0**	**35,5**	**60,5**
Voortgang in overige gemeenten			
Gemeenten waarin bekend is wat gedaan moet worden om te voldoen aan de eisen van het VN-verdrag (onderzoeksfase)	16,7	14,5	10,1
Gemeenten die onderzoek doen naar de gevolgen die het VN- verdrag moet hebben voor het beleid (verkenningsfase)	50,0	39,1	20,4
Gemeenten die geen antwoord gaven	7,3	10,9	9,0
Totaal	100	100	100

Bron: Flitspeiling door VNG en Movisie; https://vng.nl/nieuws/meer-gemeenten-werken-aan-inclusie-met-vn-verdrag-handicap. Vervolgmeting: publicatie voorzien voor maart 2021.

Toelichting bij de tabel

- Gemeenten die een lokaal inclusieplan uitvoeren of daarmee willen beginnen, zijn het verst met het vormgeven van een inclusief beleid waarbij inwoners met een beperking volwaardig kunnen meedoen. De gekozen kernindicator is de som van het percentage gemeenten waar een lokaal inclusieplan wordt gemaakt, het percentage gemeenten waar een lokaal inclusieplan is goedgekeurd door de gemeenteraad en het percentage gemeenten waar een lokaal inclusieplan wordt uitgevoerd. De gemeenten geven zelf aan hoe ver ze zijn.
- Sommige gemeenten geven aan dat ze geen lokaal inclusieplan hebben of er niet aan werken, omdat ze inclusief beleid al breed, bij alle beleidsthema's, toepassen.
- In 2018 en 2019 vulde respectievelijk 25 en 34% van alle gemeenten (een deel van) de vragenlijst van de Flitspeiling in, in 2020 38%.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. **Rijk als organisatie**

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Aantal gemeenten dat een manifest Iedereen doet mee! heeft getekend

	1 jan 2018	20 mrt 2019	18 okt 2019	1 okt 2020
Aantal gemeenten (van de 355) (cumulatief)	0	25	44	58

Bron: VNG. https://gis.vng.nl/v2/?t=3&key=1wznoaTfDMhiCKgHnITF8kPySx4_hvkRDxj5yM6mmL44&jaar=2019.
Vervolgmeting: 2021.

Toelichting bij de tabel

- Gemeenten die het manifest hebben getekend werken actief aan het uitvoeren van het VN-Verdrag Handicap. Zij gaan actief aan de slag met het VN-Verdrag, samen met mensen met een beperking. Nadat een gemeente zich heeft aangemeld, wordt gecontroleerd of aan alle criteria is voldaan. De criteria zijn opgesteld door de VNG en Alliantie VN-verdrag.
- Sommige gemeenten werken al aan een inclusieve samenleving, zonder dat ze het manifest ondertekenen.
- Per september 2020 verzamelt de VNG niet meer actief nieuwe aanmeldingen voor het ondertekenen van het manifest.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Bedrijfsleven

De fysieke toegankelijkheid van winkel- en uitgaansgebieden en de digitale toegankelijkheid van bedrijven is belangrijk voor mensen met een beperking. Om de toegankelijkheid van het bedrijfsleven te vergroten, is het gewenst dat ondernemers zich bewust zijn van de hindernissen voor mensen met een beperking, ondernemers de keuzemogelijkheden voor mensen met een beperking verruimen en dat inclusief denken in de sector toeneemt. Een belangrijke stap in dit streven is dat brancheorganisaties een actieplan toegankelijkheid opstellen, waarin concrete maatregelen zijn beschreven om de toegankelijkheid voor mensen met een beperking te verbeteren. VNO-NCW en MKB-Nederland bieden ondersteuning aan branche-organisaties op het gebied van toegankelijkheid. De ondersteuning bestaat onder meer uit hulp bij het opstellen van een actieplan, driemaandelijks beschikbaar stellen van een communicatie-toolkit met kant-en-klare teksten, beeldmateriaal en uitgewerkte communicatieacties, beschikbaar stellen van instrumenten om ondernemers te ondersteunen en de mogelijkheid om kennis en ervaringen uit te wisselen met andere brancheorganisaties.

Aantal brancheorganisaties dat een actieplan toegankelijkheid gereed heeft

	juni 2018	september 2019	oktober 2020	streefcijfer 2021
Aantal brancheorganisaties	8	20	20	30
Aantal sociale media uitingen m.b.t. toegankelijkheid	267	312	210*	
Aantal views sociale media	8.227.153	8.960.085	5.128.619	

* In deze periode is ruim 3 maanden een communicatiestop geweest op niet corona-gerelateerde onderwerpen v.w.b. de kanalen van VNO-NCW en MKB-Nederland.

Bron: VNO-NCW en MKB Nederland, Projectdata MKB Toegankelijk (https://www.mkbtoegankelijk.nl/voor-brancheorganisaties/actieplannen/). Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar 2021; tussentijds opvragen mogelijk).

Toelichting bij de tabel

- Het programma MKB Toegankelijk stimuleert en ondersteunt brancheorganisaties bij het opstellen van een actieplan toegankelijkheid, waarin concrete maatregelen zijn beschreven om de toegankelijkheid voor mensen met een beperking te verbeteren.
- Het aantal uitingen bestaat uit het totaal aantal sociale media berichten over toegankelijkheid op de kanalen van VNO-NCW, MKB-Nederland, en de bij MKB Toegankelijk aangesloten branchevereniging. Het bereik van de uitingen bestaat uit het aantal ‘views’ van de sociale media posts. In het jaar 2019 is een stijging te zien van het aantal sociale media berichten ten opzichte van het jaar 2018.

Overkoepelende doelen

Om de voortgang van de overkoepelende ambitie van het programma *Onbeperkt meedoen!* te monitoren, wordt gebruik gemaakt van meerdere indicatoren. De indicatoren worden beschreven binnen drie thema's: (1) participatie op negen domeinen, (2) participatie naar wens en vermogen, en (3) participatie op deelgebieden die men zelf belangrijk vindt. Deze indicatoren zijn afkomstig uit bestaand panelonderzoek en beschrijven de situatie op het terrein van meedoen in de samenleving vanuit het perspectief van mensen met een lichamelijke, psychische, verstandelijke en zintuiglijke beperking. Waar mogelijk wordt deze met de situatie in de algemene bevolking vergeleken. De metingen hebben plaatsgevonden in 2016, 2018 en 2019. Een globaal overzicht van de resultaten wordt hier weergegeven. De cijfers bij de grafieken staan in een tabel op pagina 32 en 33. Meer cijfers en onderbouwing worden gegeven in het rapport Monitoring Onbeperkt meedoen! van het Nivel.

Participatie op negen domeinen

Participatie van de algemene bevolking en van mensen met een...

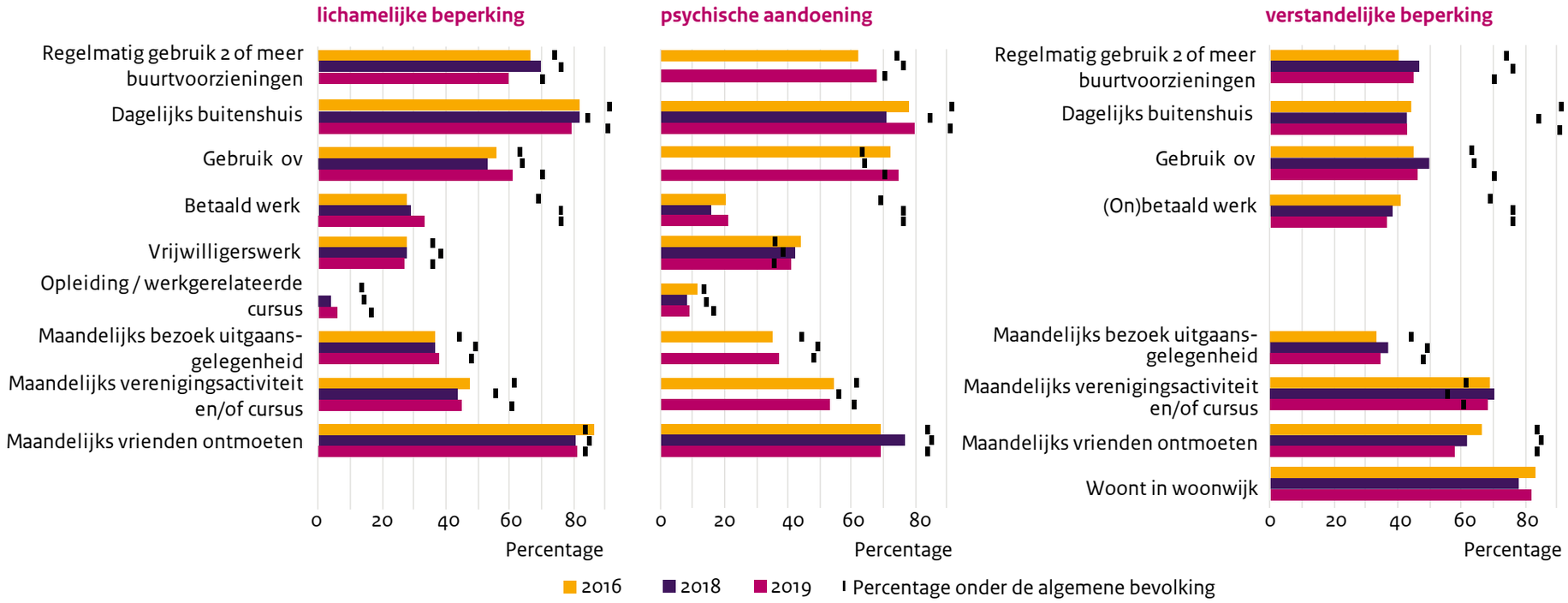

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Participatie naar wens en vermogen

Participatie naar wens en vermogen van de algemene bevolking en mensen met een...

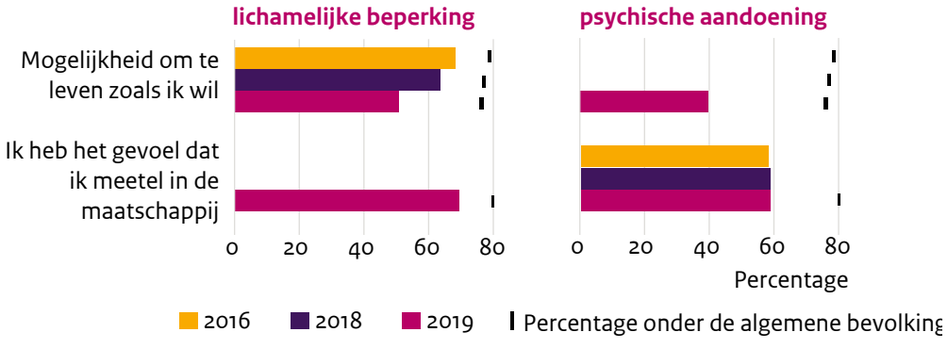

Participatie van mensen met een zintuiglijke beperking zoals zij willen

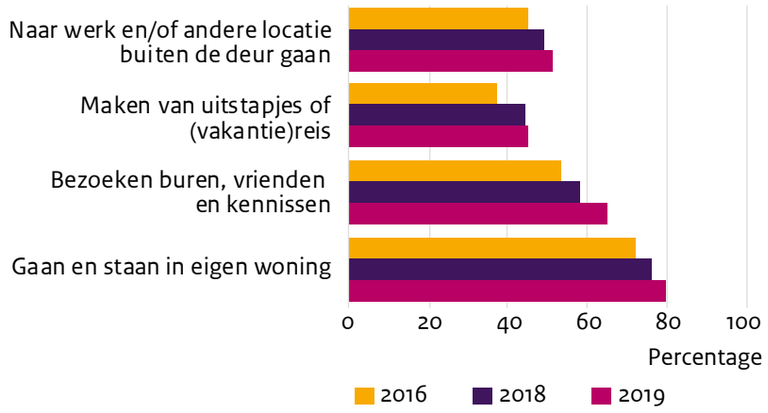

Primaire bronnen bij overkoepelende doelen:
Lichamelijke beperking: Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten, Nivel; Psychische aandoening: Panel Psychisch Gezien, Trimbos-instituut; Lichte of matige verstandelijke beperking: Panel Samen Leven, Nivel; Zintuiglijke beperking: Mijnkwaliteitvanleven.nl, Patiëntenfederatie Nederland; Algemene bevolking: Consumentenpanel, Nivel. Vervolgmeting: 2020 (beschikbaar in 2021)

Participatie op deelgebieden die men zelf belangrijk vindt

Participatie van mensen met een lichamelijke beperking en de algemene bevolking

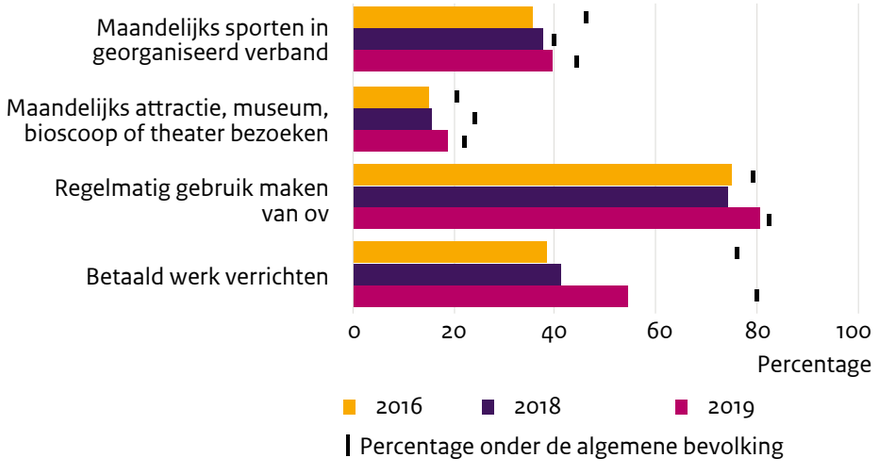

Voorbeeld bij bovenstaande grafiek

Van de mensen met een lichamelijke beperking in 2019 die het belangrijk vonden om te kunnen sporten in georganiseerd verband, deed 40% dit maandelijks.

Toelichting bij de grafieken op deze en de vorige pagina

- De indicator betaald werk betreft respondenten in de leeftijd van <65 jaar die minstens 12 uur per week werken.
- De indicator on(betaald) werk betreft respondenten met een verstandelijke beperking in de leeftijd van <65 jaar. Hierbij is geen (onder)grens aan het aantal uren gesteld.
- De indicator opleiding/werkgerelateerde cursus betreft respondenten in de leeftijd van <65 jaar.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Cijfers bij de grafieken Overkoepelende doelen

Participatie op negen domeinen

Participatie van mensen met een...

	Lichamelijke beperking			Psychische aandoening		
	2016 %	2018 %	2019 %	2016 %	2018 %	2019 %
Regelmatig gebruik twee of meer buurtvoorzieningen	66	69	60	63		68
Dagelijks buitenshuis	82	82	79	78	71	80
Gebruik ov	56	53	60	72		75
Betaald werk	28	29	33	20	16	21
Vrijwilligerswerk	28	27	27	44	42	41
Opleiding / werkgerelateerde cursus		4	6	11	8	9
Maandelijks bezoek uitgaansgelegenheid	36	36	38	35		37
Maandelijks verenigingsactiviteit en/of cursus	47	44	45	54		53
Maandelijks vrienden ontmoeten	86	80	81	69	77	69

Participatie van de algemene bevolking en van mensen met een...

	Verstandelijke beperking			Algemene bevolking		
	2016 %	2018 %	2019 %	2016 %	2018 %	2019 %
Regelmatig gebruik twee of meer buurtvoorzieningen	41	46	45	74	76	70
Dagelijks buitenshuis	44	43	43	92	85	91
Gebruik ov	45	50	46	63	64	70
(On)betaald werk	41	38	37	69	76	76
Vrijwilligerswerk				36	38	36
Maandelijks bezoek uitgaansgelegenheid	33	37	34	44	49	48
Maandelijks verenigingsactiviteit en/of cursus	68	69	67	61	55	61
Maandelijks vrienden ontmoeten	66	62	58	84	85	84
Woont in woonwijk	83	78	82			

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen en wonen
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Participatie naar wens en vermogen

Participatie naar wens en vermogen van de algemene bevolking en mensen met een...

	Lichamelijke beperking			Psychische aandoening			Algemene bevolking		
	2016 %	2018 %	2019 %	2016 %	2018 %	2019 %	2016 %	2018 %	2019 %
Ik heb het gevoel dat ik meetel in de maatschappij			67	58	59	58			80
Mogelijkheid om te leven op de manier zoals ik het wil	68	64	51			39	79	78	77

Participatie van mensen met een zintuiglijke beperking zoals zij dat willen

	2016 %	2018 %	2019 %
Gaan en staan in de eigen woning	72	76	80
Bezoeken van buren, vrienden en kennissen	53	58	65
Maken van uitstapjes of een (vakantie)reis	37	44	45
Naar werk en/of andere locatie buiten de deur gaan	45	49	51

Participatie op deelgebieden die men zelf belangrijk vindt

Participatie van mensen met een lichamelijke beperking en de algemene bevolking

	Lichamelijke beperking			Algemene bevolking		
	2016 %	2018 %	2019 %	2016 %	2018 %	2019 %
Maandelijks sporten in georganiseerd verband	35	38	40	47	40	44
Maandelijks attractie, museum, bioscoop of theater bezoeken	15	15	19	20	24	22
Regelmatig gebruik maken van openbaar vervoer	75	74	80	79		83
Betaald werk verrichten	39	41	55	76		80

Dit is een uitgave van:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

Auteurs
Coen van Gool
Antonia Verweij
Carolien van den Brink

Deze uitgave is tot stand gekomen met medewerking van Cindy Deuning, het Nivel en van andere instanties die cijfers hebben aangeleverd.

November 2020

012159

De zorg voor morgen begint vandaag